

ATODIAD 6

TRETH CYNGOR

1. Mae'n benderfyniad allweddol i aelodau'r Cyngor llawn wneud, yn sgil yr ystyriaethau cyflwynir yma, i sefydlu union lefel y cynnydd Treth Cyngor ar gyfer 2021/22. Yr allwedd i hyn yw cael y balans yn briodol rhwng yr angen i wario ar wasanaethau i'r rhai mwyaf bregus yn ein cymdeithas, a'r cynnydd treth sydd yn addas i'w godi ar drigolion Gwynedd.
2. Yn y tybiaethau hanesyddol a wnaed yn ein strategaeth ariannol tymor canolig, defnyddiwyd ffigwr o 3.5%, fel amcangyfrif o'r cynnydd cyfartalog yng Nghymru. Erbyn 2019/20, roedd setliad grant Llywodraeth Cymru yn siomedig, ac roedd raid codi'r dreth 5.8%.
3. Eleni, erbyn 2021/22 argymhellir codi'r dreth 3.7%, fydd yn cynhyrchu £77m o dreth, yn cynnwys £2.7m o gynnyrch Premiwm a £2.7m o incwm ychwanegol tuag at y bwlch. Byddai hynny'n gyfystyr i gynnydd yn y Dreth Cyngor o £52.92 i eiddo mewn Band D, neu £1.02 yr wythnos. Bydd y dreth a godir gan yr Awdurdod Heddlu (cynnydd o 5.14% ar gyfer 2021/22) a'r cynghorau cymuned (% amrywiol) yn ychwanegol i hyn wrth gwrs.
4. Mae dros 15.6% o dai sy'n atebol i dalu treth yng Ngwynedd yn derbyn rhyw elfen o gymorth tuag at eu Treth Cyngor, ac mae dros 60% o eiddo Gwynedd mewn bandiau is na band D. Byddai pob 0.1% ychwanegol o dreth yn addasu'r bwlch ariannol y byddem angen ei ddarganfod o tua £74,210. Felly, byddai 0.5% yn golygu addasu'r bwlch ariannol tua £371,060 tra byddai 1% yn golygu addasu'r bwlch ariannol o tua £742,120.
5. Nodir isod y cynnydd a welwyd yn Nhreth Cyngor Gwynedd, a'r cynnydd a welwyd ar gyfartaledd ar draws Cymru, ers 2014/15:

Blwyddyn	Gwynedd	Cymru
2020/21	3.9%	4.6%
2019/20	5.8%	6.2%
2018/19	4.8%	5.0%
2017/18	2.8%	3.1%
2016/17	4.0%	3.7%
2015/16	4.5%	4.3%
2014/15	3.9%	4.2%
Cyfanswm 2014-21	29.7%	31.1%
Cyfartaledd 2014-20	4.2%	4.4%

Yn 2020/21 roedd lefel Treth Cyngor Band D Cyngor Gwynedd yn £1,430, tra roedd lefel treth cyfartalog siroedd Cymru yn £1,354.

<https://gov.wales/sites/default/files/statistics-and-research/2020-03/council-tax-levels-in-wales-april-2020-march-2021-942.pdf>

6. Ni wyddom yn union eto beth fydd y cyfartaledd cynnydd ar draws Cymru yn 2021/22, ond yr wybodaeth ddiweddaraf sydd gennyf yw bydd y cyfartaledd ar draws Cymru tua 4.1%. Felly, mae'r cynnig gerbron i godi'r dreth 3.7%, am fod yn is na lefel tebygol cyfartaledd Cymru erbyn 2021/22, ac felly yn cadw at y polisi hir-dymor.
7. Pe bai aelodau'r Cyngor awydd cynnydd llai na 3.7% yn lefel y Dreth, yna byddai rhaid gwario llai ar wasanaethau. Yr opsiwn drafodwyd yn y gweithdai aelodau oedd i beidio ariannu rhai o'r bidiau refeniw parhaol 'Categori 2' a geir yn Atodiad 2b. Mae'r bidiau 'Categori 1' bron yn anorfod, ond mae ychydig mwy o ddisgresiwn gyda'r bidiau 'Categori 2'. Nodir yn y golofn dde yn Atodiad 2b faint byddai'r Dreth Cyngor ar gyfer 2021/22 yn gostwng drwy beidio cymeradwyo'r bidiau 'Categori 2' unigol.
8. Mae'r dewis rhwng cynnal gwasanaethau a threthu o hyd yn un anodd, wrth gwrs, a mater i'r holl aelodau yw pwyso a mesur a dod i'r balans y maent yn ystyried sy'n briodol. Fodd bynnag, ymhellach i sawl sgwrs anffurfiol yn y gweithdai aelodau, **argymhellir cynnydd Treth Cyngor o 3.7%, fyddai'n gynydd wythnosol o £1.02, neu £52.92 yn flynyddol, gyda threth 'Band D' o £1,483.23 am 2021/22.**

CYNNYRCH PREMIWM TRETH CYNGOR AR EIDDO GWAG AC AIL GARTREFI

9. **Mae'r adroddiad blaen am Gyllideb y Cyngor ynghyd â'r darn uchod o'r Atodiad Treth Cyngor yma wedi'i baratoi'n seiliedig ar senario lle mae'r premiwm o 50% ar ail gartrefi ac ar eiddo sydd wedi bod yn wag am 12 mis neu fwy yn parhau am 2021/22.**
10. Fodd bynnag, yng nghyfarfod y Cyngor llawn ar 3 Rhagfyr 2020, penderfynwyd gohirio penderfyniad ynglŷn â chaniatáu disgowntiau a chodi premiwm, gan ofyn i'r Cabinet ystyried priodoldeb cynyddu y lefel i hyd at 100%.
<https://democratiaeth.gwynedd.llyw.cymru//ielistdocuments.aspx?cid=130&mid=4214&ver=4&>
11. Yn dilyn penderfyniad yng nghyfarfod y Cabinet 15 Rhagfyr 2020, cynhaliwyd ymgynghoriad cyhoeddus ar y cynnig i gynyddu'r Premiwm ar Ail Gartrefi ac Eiddo Gwag Hirdymor i hyd at 100% ar gyfer blwyddyn ariannol 2021/22.
<https://democratiaeth.gwynedd.llyw.cymru//ielistdocuments.aspx?cid=133&mid=4168&ver=4&>
12. Wedi ystyried ymatebion a'r ffactorau perthnasol, mae adroddiad arall ar raglen cyfarfod 16 Chwefror 2021 y Cabinet, gyda golwg ar gyflwyno argymhelliad perthnasol i'r Cyngor llawn ar 4 Mawrth 2021. Gall y Cyngor benderfynu parhau am 2021/22 gyda'r premiwm o 50% ar ail gartrefi ac eiddo gwag, neu ei newid i unrhyw lefel rhwng 0% hyd at 100%.
13. Pe bai'r Cyngor yn penderfynu parhau gyda premiwm o 50%, amcangyfrifir bydd y Cyngor yn derbyn £2.7m o incwm yn 2021/22 o'r cynnyrch treth premiwm, a penderfynwyd neilltuo'r arian hwnnw mewn cronfa er mwyn gweithredu'r Strategaeth Tai, sy'n anelu i ddarparu tai ar gyfer pobl ifanc yn ein cymunedau. Cafodd y Strategaeth Tai ei gymeradwyo yng nghyfarfod y Cabinet 15 Rhagfyr 2020.
14. Pe bai'r Cyngor yn penderfynu cynyddu lefel y premiwm ar ail gartrefi ac eiddo gwag i 100%, byddai raid ymgorffori'r holl incwm a chyfarch gwariant perthnasol yng nghyllideb 2021/22. Fodd bynnag, i bwrpas gosod Cyllideb 2021/22 y Cyngor, am y

tro, bydd y cynnyrch treth ychwanegol yn cael ei neilltuo mewn cronfa, i'w ystyried eto gan y Cabinet yng nghyswllt ehangu'r Strategaeth Tai.

15. Felly, **yn sgil penderfyniad posib gan y Cyngor llawn ar 4 Mawrth 2021 i gynyddu lefel y premiwm ar ail gartrefi ac eiddo gwag i 100%, byddai raid addasu'r ffigyrau allweddol yn y penderfyniad a geisir a'r paragraffau canlynol o'r adroddiad blaen** am Gyllideb 2021/22 y Cyngor.

ADDASIADAU WRTH GYNYDDU'R PREMIWM TRETH CYNGOR I 100%

16. Cyfeirir yma at rifau paragraff yn yr adroddiad blaen am Gyllideb 2021/22 y Cyngor, ac mae'r **ffigyrau sy'n newid** wedi'u amlygu gyda **chefndir melyn**.

Y Penderfyniad a geisir

Argymhell i'r Cyngor (yn ei gyfarfod ar 4 Mawrth 2021) y dylid:

1. Sefydlu cyllideb o **£275,669,610** ar gyfer 2021/22 i'w ariannu drwy Grant Llywodraeth o £194,793,140 a **£80,876,470** o incwm o'r Dreth Cyngor gyda chynnydd o 3.7%.

3 GWARIANT REFENIW'R CYNGOR - 2021/22

- 3.1 Nodir yn y tabl isod y cynnydd mewn gwariant fydd angen er mwyn "sefyll yn llonydd" yn 2021/22.

Gofynion Gwario Ychwanegol

	£	£
Cyllideb Sylfaenol		261,837,750
Chwyddiant Cyflogau Staff	3,498,200	
Chwyddiant Arall (cyflenwyr)	2,560,210	
Ardollau (Tân, APCE a CNC)	334,870	
Demograffi	250,280	
Bidiau - Pwysau ar Wasanaethau	3,587,520	
Addasiadau Cyllideb Amrywiol	232,550	
Cost Benthycia / Llog ar Falansau	174,910	
Neilltuo cynnydd premiwm Treth Cyngor i Gronfa	3,918,250	
Cyfanswm net yr ychwanegiadau		14,556,790
Cyfanswm gofynion gwario 2021/22 cyn arbedion		276,394,540

5 BWLCH ARIANNU 2021/22, A'R DRETH CYNGOR

Byddai'r ffigyrau drwy rhan 5 o'r adroddiad yn **newid** un unol â'r ffigyrau a geir yn y tabl isod (rhan 5.2 o'r adroddiad):

Sefydlu Cyllideb 2021/22		
	Premiwm Treth Cyngor 50%	Premiwm Treth Cyngor 100%
	£	£
Cyllideb Sylfaenol 2020/21	261,837,750	261,837,750
Gofynion Gwario Ychwanegol	10,638,540	14,556,790
Gofynion Gwario 2021/22 cyn Arbedion	272,476,290	276,394,540
llai Incwm Grant Refeniw Llywodraeth Cymru	-194,793,140	-194,793,140
llai Cyfanswm yr Arbedion i gau'r Bwlch	-724,930	-724,930
Bwlch gweddilliol o'r Dreth Cyngor	<u>76,958,220</u>	<u>80,876,470</u>

6 CASGLIADAU / CYLLIDEB 2021/22

Byddai'r ffigyrau drwy rhan 6 o'r adroddiad yn **newid** un unol â'r ffigyrau a geir yn y tabl isod (rhan 6.3 o'r adroddiad):

Cyllideb gytbwys ar gyfer 2021/22		
	Premiwm Treth Cyngor 50%	Premiwm Treth Cyngor 100%
	£	£
Gofynion Gwario 2021/22 cyn Arbedion	272,476,290	276,394,540
Cyfanswm Arbedion 2021/22	-724,930	-724,930
Cyllideb 2021/22	<u>271,751,360</u>	<u>275,669,610</u>
I'w ariannu drwy -		
Incwm Grant	194,793,140	194,793,140
Treth Cyngor (cynnyrch ar ôl codi 3.7%)	<u>76,958,220</u>	<u>80,876,470</u>
Cyllideb 2021/22	<u>271,751,360</u>	<u>275,669,610</u>